

[Akceptuje](#)

W ramach naszej witryny stosujemy pliki cookies w celu świadczenia państwu usług na najwyższym poziomie, w tym w sposób dostosowany do indywidualnych potrzeb. Korzystanie z witryny bez zmiany ustawień dotyczących cookies oznacza, że będą one zamieszczone w Państwa urządzeniu końcowym. Możecie Państwo dokonać w każdym czasie zmiany ustawień dotyczących cookies. Więcej szczegółów w naszej [Polityce Prywatności](#)

[Portal](#) [Informacje](#) [Katalog firm](#) [Praca](#) [Szkolenia](#) [Wydarzenia](#) [Porównania międzylaboratoryjne](#)
[Kontakt](#)

[Laboratoria](#)
[.net](#)
[Innowacje](#)
[Nauka](#)
[Technologie](#)

[Logowanie](#) [Rejestracja](#) [pl](#)

Newsletter

zapisz się

Naukowy styl życia

Nauka i biznes

- [Nowe technologie](#)
- [Felieton](#)
- [Tygodnik "Nature"](#)
- [Edukacja](#)
- [Artykuły](#)
- [Przemysł](#)

[Strona główna](#) > [Informacje](#)

Lekarze chętnie stosują placebo, ale mniej chętnie o tym mówią

Z eksperymentu przeprowadzonego wśród polskich lekarzy wynika, że stosują oni placebo częściej niż deklarują - powiedział PAP psycholog, dr Przemysław Bąbel z Uniwersytetu Jagiellońskiego.

Dr Bąbel z Instytutu Psychologii UJ ze swoimi studentami przeprowadził badanie wśród 190 lekarzy pierwszego kontaktu: internistów, specjalistów medycyny rodzinnej oraz pediatrów. Połowę z ankietowanych pytano bezpośrednio o stosowanie placebo, a połowę - o stosowanie "niespecyficzných metod leczenia", przy czym oba z tych terminów w ankietach zdefiniowane były identycznie.

O ile w pierwszej grupie 84 proc. badanych zadeklarowało, że zdarzyło im się przepisać placebo, o tyle w drugiej grupie placebo, choć pod inną nazwą, stosowało już 95 proc. badanych.

Do stosowania placebo co najmniej raz w tygodniu przyznało się 26 proc. badanych lekarzy z pierwszej grupy; gdy nie pytano o to wprost - czyli w drugiej grupie - przyznało się do tego aż 61 proc. ankietowanych.

Skąd biorą się te różnice? Jak wyjaśnił dr Bąbel, stosowanie placebo może być kontrowersyjne etycznie, a samo słowo obarczone jest negatywnymi konotacjami. Lekarzom znacznie łatwiej było więc przyznać się do stosowania "niespecyficzných metod leczenia".

"Polska jest w grupie krajów, w których lekarze stosują placebo najczęściej" - skomentował rozmówca. Jak zauważył, najwyższe dotychczas wskaźniki stosowania placebo przez lekarzy pierwszego kontaktu uzyskano bowiem w Danii (86 proc.), Niemczech (88 proc.) i Szwajcarii (72 proc.).

Jakie formy przybiera dzisiaj placebo? Ponad 50 proc. ankietowanych (zarówno z pierwszej, jak i z drugiej grupy) przyznało, że niekiedy przepisuje witaminy w sytuacji, kiedy pacjent wcale ich nie potrzebuje. Lekarze często jako placebo stosują również suplementy diety, homeopatię, a także nieaktywne substancje farmakologiczne.

Dlaczego placebo jest skuteczne? Po pierwsze - wyjaśniał dr Bąbel - z jego leczniczą siłą wiążą się oczekiwania pacjentów, ale i lekarzy - jeśli pacjent (a najlepiej również i lekarz) wierzy, że po danej terapii wyzdrowieje - łatwiej mu wyzdrowieć. Po drugie, mechanizmem działania placebo jest warunkowanie klasyczne. Jak tłumaczył dr Bąbel, jeśli podajemy pacjentowi skuteczny lek (np. antybiotyk) w formie dużej, białej, okrągłej tabletki, to w przyszłości efekt leczniczy można uzyskać w wyniku podania nawet nieaktywnej dużej, białej i okrągłej tabletki. Po trzecie zaś, placebo może niwelować poziom lęku, a to osłabia odczuwanie bólu.

Dr Bąbel zaznaczył, że skuteczność placebo nie ma bezpośredniego związku z cechami osobowości pacjentów. Chociaż zarówno z badań polskich, jak i światowych wynika, że lekarze uważają, że skuteczność placebo zależy od osobowości pacjentów (np. neurotyzmu), to mitem jest to, że takie osoby są bardziej na działanie placebo podatne.

Naukowiec podał, że ze światowych badań wynika, iż lekarze przepisują placebo szczególnie chętnie w przypadkach, kiedy pacjenci nalegają na leczenie, a lekarz nie obserwuje żadnych objawów choroby.

Placebo najskuteczniejsze okazuje się w przypadku leczenia bólu, bo ból jest zjawiskiem bardzo subiektywnym. Na drugim miejscu w skuteczności placebo znalazło się leczenie depresji. Dr Bąbel zaznaczył, że niektórzy specjaliści są zdania, że antydepresanty wcale nie są skuteczniejsze niż placebo.

Placebo mogą stać się też aktywne leki, ale stosowane w innych schorzeniach niż ich przeznaczenie. Jak wyjaśnił psycholog, na takiej zasadzie lekarze przepisują np. antybiotyki w leczeniu grypy.

Chociaż antybiotyki nie zwalczają wirusów, to skuteczność tych leków w zwalczaniu grypy jest całkiem wysoka - pacjenci nauczeni są, że antybiotyki są skutecznymi lekami i wierzą, że dzięki nim wyzdrowieją. "Ale w tym przypadku za skuteczność leku nie odpowiadają substancje aktywne, ale nasze oczekiwania i wcześniejsze doświadczenia" - zaznaczył dr Bąbel.

Dodał, że również forma leku ma wpływ na jego skuteczność. Jak powiedział, w Polsce jednymi ze skuteczniejszych okazują się leki w formie dużych, białych, okrągłych tabletek, a także małe, czerwone tabletki. Z czego to wynika? W PRL-u antybiotyki miały często formę dużych białych i okrągłych tabletek, a małe i czerwone były często przepisywane wtedy witaminy z grupy B. "Po prostu nauczyliśmy się, że leki w takiej postaci są skuteczne" - tłumaczył psycholog.

Forma leku ma znaczenie również dla rodzaju choroby. Czerwony kolor tabletki poprawia zwłaszcza odczuwaną skuteczność środków pobudzających. "Nikt nie może zrozumieć, dlaczego viagra jest niebieska" - żartuje psycholog.

Źródło: www.naukawpolsce.pap.pl

<https://laboratoria.net/aktualnosci/12090.html>

01-06-2026

[Gwałtowne przerwanie gry komputerowej w złości to ważny sygnał](#)

Sam czas spędzony przed ekranem nie jest najlepszą miarą ryzyka.

01-06-2026

[Uniwersytet Wrocławski, PAP i Fundacja PAP podpisały umowę](#)

Dotyczy działań komunikacyjnych, edukacyjnych oraz popularyzatorskich.

01-06-2026

[10 polskich zespołów w zawodach Shell Eco-marathon Poland 2026](#)

Między 24 a 28 czerwca zmierzą się z ponad 150 ekipami z 28 krajów.

01-06-2026

[Prawie 1,2 mld ludzi na świecie cierpi na zaburzenia psychiczne](#)

W 2023 r. z tego powodu cierpiało prawie 1,2 mld ludzi na świecie.

01-06-2026

[AGH uruchomiła laboratorium](#)

Ze źródłem promieniowania RTG dorównującym synchrotrono.

01-06-2026

[UE Katowice i Śląski Uniwersytet Medyczny uruchamiają nowe kierunki](#)

Uczelnie zapowiedziały rozwój kształcenia praktycznego i cyfrowego.

01-06-2026

[W poniedziałek rozpocznie się rekrutacja na Uniwersytet Jagielloński](#)

Najstarsza uczelnia w kraju ma w ofercie 13 nowych kierunków studiów.

01-06-2026

[3 proc. PKB na naukę to nie jest radykalny postulat](#)

To nie jest radykalny cel, ale uniwersalny postulat, który bardzo by Polsce pomógł.

Informacje dnia: [Gwałtowne przerwanie gry komputerowej w złości to ważny sygnał Uniwersytet Wrocławski, PAP i Fundacja PAP podpisały umowę 10 polskich zespołów w zawodach Shell Eco-marathon Poland 2026](#) [Prawie 1,2 mld ludzi na świecie cierpi na zaburzenia psychiczne AGH uruchomiła laboratorium](#) [UE Katowice i Śląski Uniwersytet Medyczny uruchamiają nowe kierunki](#)

[Gwałtowne przerwanie gry komputerowej w złości to ważny sygnał Uniwersytet Wrocławski, PAP i Fundacja PAP podpisały umowę 10 polskich zespołów w zawodach Shell Eco-marathon Poland 2026 Prawie 1,2 mld ludzi na świecie cierpi na zaburzenia psychiczne AGH uruchomiła laboratorium UE Katowice i Śląski Uniwersytet Medyczny uruchamiają nowe kierunki Gwałtowne przerwanie gry komputerowej w złości to ważny sygnał Uniwersytet Wrocławski, PAP i Fundacja PAP podpisały umowę 10 polskich zespołów w zawodach Shell Eco-marathon Poland 2026 Prawie 1,2 mld ludzi na świecie cierpi na zaburzenia psychiczne AGH uruchomiła laboratorium UE Katowice i Śląski Uniwersytet Medyczny uruchamiają nowe kierunki](#)

Partnerzy